

BEHOVET FOR MUSIK

Af Brian Arrowsmith (redigeret og oversat af Niels Brønsted)

Fra The Beacon, March-April 1984

Oversættelse i Teosofia, december 1990

Når vi betragter musik som en elektrisk svingning, kan vi studere dens virkning på den fysiske krops rytmisk svingende kræfter og reaktionen i et menneskes bevidsthed når en streng slås an. Ved at afstemme og tilpasse sig kan det indre menneske svinge i takt med livstråden. Når vi lever på en sådan måde, at vi skaber musik inden i os, lever vi i harmoni med vores indre selv. I virkeligheden »lever vi, bevæger vi os og er vi« i et tonemæssigt harmonisk univers. Og ligeledes, hvis vi lever i overensstemmelse med karmaloven, loven om årsag og virkning, kan universets harmoni manifestere sig i vores tilværelse. Alt er cyklisk. Der er behov for rytme — behovet er dybt og instinktivt.

Det er blevet sagt, at en af de ting der har størst indflydelse på samfundet og individuelle liv, er den musik vi lytter til. Dens indflydelse føles af vort væsens atomer, og den har en virkning på vores bevidsthed, vore kirtler, pulsen og kredsløbet. Vores »svingning«, vores rytme og tone, vores helbredstilstand og humør viser om vi udtrykker harmoni i livet eller ej. Hvis vi lytter til behagelig musik, kommer der harmoni i vores tilværelse. Det er derfor vi har behov for musik, det er derfor vi længes efter den. Musik udvikler evnen til at nyde alt hvad der er godt og smukt, den giver glæde i livet og fører til fuldkommenhed.

Den tibetanske lærer, Djwhal Khul, understreger i en meddelelse til en discipel behovet for musik og siger: »Det er hvad du har brug for — musik i tilværelsen, bogstaveligt og i overført betydning«. Han fortsætter med at sige, at en af de største samlende og forenende processer er musikkens skabende virksomhed, især orkestermusik.

D.K. anbefaler at vi lader musikken spille en større rolle i vores (disciplens) livsrytme og kun vælger den bedste musik så som den der spilles af de store symfoniorkestre. Han siger at Gud skabte med lydens kraft, og at »sfærernes musik« opretholder alt liv. Sjælen kan også, i sin egen lille målestok, skabe det »nye menneske« med lydens kraft, og en musikalsk rytme kan med fordel overføres til personlighedens liv... »Lad lydimestrenes store musik komme ind i din bevidsthed (på en ny og magtfuld måde). Lad kærlighed, lys og musik spille en mere afgørende rolle i dagliglivet«.

D.K. slutter med at sige: »Giv dit sind lejlighed til, gennem musikkens massive lyd, at nedbryde personlighedsskabte barrierer mellem den frie strøm af sjælens liv og dig«.

Lige fra begyndelsen har musik været identificeret med livets mening, mysterium og magi, men før i tiden var musikken hovedsagelig på et følelsesmæssigt plan — for følelsen og ikke for tanken. Behovet har været at føle musik. Der har været en grundlæggende trang til og længsel efter at røre og opdne følelserne med musik — en

ejendommelig evne til at blive bevæget af melodi og harmoni, dvs. kærlighedssange og krigsmusik. Vi kan måske sige, at formålet med musik har været at bevæge eller vore følelser, som i brugen af vuggeviser til at berolige et barn.

Efterhånden som vi kommer ind i den mentale alder må vi begynde at værdsætte musik på et mentalt plan. Behovet kan blive at tænke musik, at tænke harmonisk. I den nye tidsalder kan musik blive for tanken — betinge vores tænkning, blande, afbalancere og harmonisere vore tanker. Dens formål kan blive at hjælpe os til at tænke sandt og rent. Dette kunne være den »nye tænkning« vi hører så meget om. Vi må bestræbe os på at forbinde lytteprocessen med harmonisk og skabende tænkning.

Musik kan sammenlignes med et mentalt budskab. Vi kan måske udvikle en evne til at tænke i billeder, i toneværdier, en tænkning der fører til den skabende brug af et tonebilledsprog. Det er opfattelsen af idéen, den bagvedliggende sensitivitet, der er vigtig. Måske nogle komponister og musikere i dag tænker musik snarere end at høre musik. I en pressemeddelelse for nylig udtalte en ung mand, der havde været helt døv siden en ung alder, at han studerede musik ved Oxforduniversitetet og ville starte en musikskole for døve, når han var blevet magister.

Musik er et produkt af det subjektive sind. Den tilhører det esoteriske rige og kan kommunikere på et mentalt plan. Der har altid været en nær forbindelse og sammenknytning mellem musik, matematik, astronomi og religion, men, som sagt, er den kun blevet følt. Musik må bevæge sig fra følelse til tanke, fra stemninger til idéer. Musik kan, ligesom en bog, blive en oplagring og opbevaring af idéer.

Musikkens fremtidige rolle

I den tidløse visdomslære fortælles vi at en stor åbenbaring i musikverdenen er umiddelbart forestående. I udviklingen af den nye kunst vil musik være den næste tilnærmelse til sandheden og den frembrydende skønhed. Måske kan vi fremskynde denne proces ved at udvide bevidstheden i forhold til musik, ved at erkende betydningen af musik i evolutionsplanen.

Den amerikanske komponist Charles Ives sagde: »Måske musikkens betydning i fremtiden ikke ligger så meget i selve musikken som i den måde hvorpå den animerer og udvider, snarere end begrænser folks forhåbninger og idealer, i den måde hvorpå den gør sig til en del af de finere ting menneskeheden går og drømmer om«.

Den esoteriske lære fortæller os at sangere i dag fungerer på et fysisk og emotionelt plan, sådan som det kommer til udtryk i operasangeres temperament og udvikling af brystkassen. Men der er en højere måde at synge på med en ny form for åndedræt baseret på en slags mental vejtrækning der formidler energi og deraf følgende inspiration fra kilder uden for personlighedens aura, dvs. fri af følelserne. Denne form for sang på et inspirationsplan eller mentalt plan kan komme i brug tidligst i næste århundrede.

Efterhånden som vi kommer ind i den nye tidsalder og vakler fra krise til krise er der tre større kræfter at slås med: På et fysisk plan kernespaltningen som den bruges i oprustningen, på et emotionelt plan massekommunikationen og dens manipulation på godt og ondt, og på et mentalt plan den kolossale kraft i mikroelektronikken og den moderne teknologi. Måske musik kan blive fællesnævneren, den afbalancerende og stabiliserende indflydelse mellem det gamle og det nye, forbindelsesledet mellem det fysiske, emotionelle og mentale, broen mellem personligheden og sjælen, vejen mellem det integrerede menneske og uendeligheden.

Hele tilværelsen er én stor orkestrering af vibration og rytme. Naturen var den første dirigent med regnens trummen og klimpren, brændingens fråden og syden, bladenes susen og hvislen, flodens pludren og rislen, vindens hvirvlen og sukken, tordenens rumlen og buldren, insekternes brummen og summen og fuglenes piben og kvidren. Alle disse lyde blev blandet i naturens orkester, og den første musik i verden blev til. Hvis man er på en sandstrand hvor skoven og vandløbene møder havet (sådanne steder findes endnu), og hvis man er så heldig af være der i stormvejr kan naturens store symfoni stadig høres på samme måde som ved den første uopførelse for mange millioner år siden.

»Bakkerne er levende, fulde af musik, af sange de har sunget i tusinde år.« *The Sound of Music* — Oscar Hammerstein.

Vi har sagt, at gennem musik kan vi »stille ind« på naturens sjæl. Ind imellem har vi alle brug for harmonien, roen og den rytmiske strøm i en have, så vi kan genoplade vore batterier. Måske begynder vi i en have at forstå den skabende proces, som den kommer til udtryk i musik. I ens have kan træerne, planterne og blomsterne sammenlignes med de forskellige instrumenter i et orkester, men vi har en ekstra kvalitet i farven — vi har lydens og farvens harmoni. At opholde sig i en have er en af de sjældne lejligheder, hvor alle fem sanser kan komme i fuld aktivitet samtidig. Vi lever på sensitivitetens maksimum og har måske lyst til at udstøde et glædeskrig — det er det livet handler om.

Det er måske ikke så meget en egentlig høre som en opfattelse eller fornemmelse på et mentalt plan af naturens vibrationer og harmoni. I oplevelsen af vores vibratoriske affinitet til naturen genoplader vi vore batterier. Hvis vi går tur i haven tidligt om morgenen, kan vi opleve hvordan orkestrets medlemmer stemmer deres instrumenter, deres lyd- og farvevibrationer til dagens promenadekoncert. Programmet varierer med vejret, tiden på dagen og årstiden, og også med vores humør og modtagelighed. Biernes, insekternes, frøernes og fuglenes brummen, summen, kvækken og kvidren udgør koret i symfonien. Edgar Allan Poe taler om den mumlen der kommer fra det groende græs. Ligesom vi har brug for havens harmoni har orkestrets medlemmer brug for vores påskønnelse — det bedste bifald vi kan give er vores oplevelse.

»Der er musik i rørenes sukken,
der er musik i bækkens rislen,
der er musik i alt, havde mennesker blot øren —
deres jord er et ekko af sfærerne.«

Don Juan — Byron

Vi oplever naturens storhed gennem værker som Bruchners 7. symfoni, Beethovens 6. symfoni — pastoralesymfonien, Schuberts store c-dur, Vaughan-Williams' A Pastoral Symphony og Mahlers formidable 3. symfoni. Denne musik afspejler noget af naturens rummelighed og sindige rytme. Vi oplever vores beskedne og dog strålende plads i det uendelige univers' plan. Ånden i Mahlers 3. symfoni udtrykker naturens gådefulde og livgivende kraft der er så dybt rodfæstet i mennesket.

Vaughan-Williams' korte og smukke værk: The Lark Ascending, som er en romance for violin og orkester, kan sammenlignes med en stiltfærdig spadseretur i haven eller en midsommerdags meditation i den åbne marks klarhed, hvor tanken svinger sig til vejrs i spiraler.

Musik er tonens kunst. Derfor er musik vejen til harmoni og forsoning der egentlig betyder at »samle« eller »forene«. Vi har forsoningen, Kristus' arbejde med at frelse mennesket og genforene det med Gud... dvs. forene det med de skabende kræfter, gøre dets vilje til ét med Guds vilje. Vi har alle denne vished om enhed som en sjælegenskab — musik kan fremme denne erkendelse. Det ser man på et fysisk plan når musik ved en international koncert samler mange forskellige nationaliteter og trosretninger til en harmonisk helhed — i det mindste så længe opførelsen varer.

Musikkens altgennemtrængende virkning

Nogle videnskabsmænd er i dag af den mening at vores planet er et uhyre lydbølge-system som skabes og opretholdes af uhørlig musik. Andre videnskabsmænd har udtalt: »Vi opdager at universet ikke består af stof men af musik«. Med Thomas Carlyles ord: »Se dybt nok og du ser musikalsk, for naturens hjerte er overalt musik, kan du blot nå den«.

Men hvad mener vi med at »stemme« i dag? Stemning kan maske bedst beskrives som sindets skabende evne til at manifestere idéer ved hjælp af stemmen. På et mentalt plan kan det betragtes som en intuitiv opfattelse af de mægtige tankeakkorder og -strømninger der klinger gennem eksistensens hav.

Støj kan beskrives som disharmonisk, en adskillelse, ikke en integration, hvor musik er en integreret række af mulige toner, og vi kan sammenligne dette med integrationen af selvet hos et udviklet menneske i forhold til et primitivt menneske. Lyd var først fysisk. Det primitive menneske handlede i overensstemmelse med dyrets lyd eller støj. Senere kom følelse og tanke til. Derfor har musik udviklet sig gennem handling, følelse og tanke. Musik kan generelt siges at skabe orden og enhed ud af de forvirrede lyde i verden.

Denne ordnede lyds eller harmonis svingninger kan aftegnes eller måles med et oscilloskop og viser her et jævnt og glat mønster, mens støj viser et billede der er lige så forstyrret og kaotisk som den lyd der høres. Nu har vi en videojukebox hvor videokendere — »vidioter« — kan se og høre en endeløs rockudblæsning fra deres foretrukne punkorkester. Det er overflødigt at bemærke at disse maskiner ikke har noget oscilloskop. I A Treatise on Cosmic Fire (af Alice A. Bailey, o.a.) hører vi

imidlertid at »en af hovedinteresserne i fremtiden vil være elimination af støj på grund af racens øgede sensitivitet«. Det er interessant at bemærke at der nu er en verdensomspændende organisation der hedder den »Internationale Forening mod Støj«.

Usynlig dirigent

Det er blevet sagt »at det menneskelige sind har evnen til at stille ind på naturens toner, og at det kan kende forskel på en harmoni og en disharmoni. Hele naturen er en sammenflettet masse af vibrationer eller toner, og en hånd kan svagt anes at dirigere dette store orkester« (dr. H. Tomlinson).

Såvel som at være sjælens sprog er musik også sjælens næring, og sjælen kræver mindst 20 minutters daglig ernæring. En kostplan kunne omfatte:

Wagners Parsifal: Forspil og slutning.

Wagners Lohengrin: Forspil og slutning.

Beethovens 9. symfoni: Sidste sats.

Beethovens violinkoncert.

Mahlers 3. symfoni: 6. og sidste sats.

Mahlers 9. symfoni: 4. og sidste sats.

Engang imellem, måske en gang om måneden, har vi behov for et festmåltid — en hel aftens musik. Vi kan have stor glæde af at sammensætte menuen, idet vi tager hensyn til tiden, stedet, årstiden og om det er sommer, jul, påske eller Wesak. Den musik vi vælger bør være en vi kan lide, en der er i overensstemmelse med vores humør og stemning. Somme tider kan forretten være tilstrækkelig som hovedret, eller vi har måske kun brug for en desert. Vi planlægger menuen i overensstemmelse med vore behov. Hvad der behøves er en stimulerende og afbalanceret menu, velmagende for sindet, idet vi husker at variation er livets krydderi. Vi funderer over menuen, nyder forventningen der kan være lige så tankevækkende som selve afspilningen. Beethovens 9. symfoni kan betragtes som en hel banket i sig selv.

Hvis vi slutter måltidet med englekoret og broderskabskoret der synges under kroningen af Parsifal i slutningen af Wagners Parsifal (3. akt, finalen) kan vi opleve en direkte indstrømning fra højere magter, og et kort øjeblik stiger vi måske op til det buddhiske plan. Da kan vi i sandhed sige at vi har indtaget et himmelsk måltid.

Måske har musikken den virkning at vi spekulerer over om der er en forbindelse mellem harmoni og DNA-molekylet, livets grundmolekyle, idet vi husker at lyd er den skabende kraft. Det må også erindres at mennesket ikke har skabt de kræfter der er aktive i musikken — det opdager dem kun. Tonesystemet er ikke en opfindelse, men et fænomen i naturen. En filosof har formuleret det sådan: »Den der frembringer musik, skaber den ikke selv, men åbner blot i større eller mindre grad den dør, hvorigennem vi hører evigheds musik«.

Den tibetanske lærer fortæller os at rytme, ebbe og flod og livets afmålte pulsslag er universets lov, og når vi lærer at reagere på de højere verdensers vibration må vi være opmærksomme på denne rytmiske periodicitet.

Musikkens verden, toneverden, synes at være udtryk for kræfter der fungerer i henhold til lovene for toner, rytme, rækkefølge og gentagelse. Denne samling dynamiske kræfter og deres indbyrdes forbindelse kan måske betragtes som livets orkester. Som den eneste musikalske art har mennesket det privilegium at blive bevidst om tilværelsens pulsslag.

På et mentalt plan kan musik og harmoni være en hjælp, en styrende og formende kraft i udformningen af et »manuskript«, et livsmønster eller —partitur i overensstemmelse med planen for individet. Musik kan være en katalysator og harmoni en rytmisk formgiver. Videnskaben opdager at atomer bedst kan beskrives som et afstemt system, der har en »knipset strengs harmoniske resonans og helhed«. Det er disse musikalske egenskaber der udsender synligt lys.

På det fysiske plan har videnskabsmænd kaldt DNA-molekylet, grundmolekylet, for livets arkitekt, idet det bruger sin rytmiske genlydskraft som en kode eller et »program« hvormed det sammenkæder proteiner og nukleinsyrer i realiseringen eller »orkestreringen« af livet plan. Videnskabsmænd har også udtalt at DNA-molekylet er overføreren af arvelige egenskaber fra en generation til den næste. Esoterikere vil måske betragte kraften i DNA-molekylet som en afspejling af mestermusikken, universets arkitekt, der instrumenterer livsmønstret, dirigerer planen. Den elektromagnetiske kraft synes at have en særlig organisationsevne.

Vi lever i en overgangstid, en krisetid, en tid hvor vi udforsker karakteren af den menneskelige ånd og meningen med tilværelsen. Derfor er det relevant at spekulere over forholdet mellem harmoni og DNA-molekylet, forbindelsen med vores indre streng og livstråden, idet vi husker at vi er arkitekter der »programmerer« vores fremtid lige nu. Kan det være at DNA-molekylet er den taktstok hvormed den store dirigent dirigerer livets orkester?

Lad os slutte med et citat af Mesteren K.H. (Kuthumi, o.a.): »I dag, hvor vi bevæger os ind i den nye tidsalder, søger vi, primært gennem den inspirerede musik, at udbrede enhedens og broderskabets ånd og på den måde hæve planetens vibration«. Lad musikken være et udtryk for kvaliteten af vores liv.